

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0417U003905

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-10-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юношева Олена Петрівна

2. Yunosheva Olena Petrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-10-2017

Спеціальність за освітою: 8.04010202

Місце роботи здобувача: Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417228

Місцезнаходження: 01014, Київ-14, вул. Тімірязевська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.371.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, 12, м. Київ, Київська обл., 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417228

Місцезнаходження: 01014, Київ-14, вул. Тімірязєвська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.25

Тема дисертації:

1. Алелопатичні особливості рослин видів роду *Lavandula* L. в умовах Лісостепу України
2. Allelopathic Features of *Lavandula* L. Genus Species Plants Under Forest Steppe Conditions

Реферат:

1. Досліджено алелопатичну активність екзометаболітів рослин видів роду *Lavandula* L. упродовж онтогенезу в агроєкологічних умовах Лісостепу України. Активність алелохімікатів, екстрагованих з різних органів рослин, проявлялась від високої - до слабкої у такій послідовності: для водорозчинних виділень - листки ? суцвіття ? корені, для летких виділень - суцвіття ? листки ? корені. Найвищий алелопатичний вплив зафіксовано у фазу цвітіння. Найбільшу чутливість до виділень рослин проявив крес-салат. Встановлено, що алелопатична активність ґрунту під лавандою та лавандином характеризується незначним ступенем токсичності щодо біотестів, з максимальними значеннями 17,5% - для водорозчинних та 25,9% - для летких виділень. Продемонстровано значно нижчу токсичність ризосферного ґрунту лаванди в умовах Лісостепу порівняно з південними регіонами вирощування рослин. Алелопатична активність рослин та ґрунту залежала від кількості опадів, її вплив за відповідними показниками був нижчим у роки з більшою кількістю

опадів (сума опадів у квітні - серпні становила 355-557 мм), та вищим - у посушливі роки (255-278 мм). Проаналізовано біологічну активність рослинних решток лаванди, доведено, що їх внесення у ґрунт позитивно впливає на ріст та розвиток ріпаку ярого, пшениці озимої та чорнобривців відмічених. Обґрунтовано, що виділення дослідних рослин впливають на формування функціональної структури мікробного ценозу ризосфери. Доведено зменшення чисельності мікроміцетів та - значне зростання кількості спороутворювальних бактерій. Встановлено видоспецифічність дії біологічно активних сполук дослідних видів на проростання насіння культурних та сеgetальних рослин. Виявлено позитивний вплив кремнієвмісних природних мінералів на розвиток дослідних видів рослин, структурно-функціональну організацію ґрунтової екосистеми.

2. The allelopathic activity of plant exometabolites in species of the *Lavandula L.* genus during ontogenesis under the agroecological conditions of the forest steppe region of Ukraine was studied. Allelopathic activity of plant organs was found to be from high to low in the following order: leaves ? inflorescences ? roots (for water-soluble secretions), inflorescences ? leaves ? roots (for volatile secretions). The highest allelopathic effect was observed in the flowering phase. Garden cress was determined to have the greatest sensitivity to lavender plant secretions. The allelopathic activity of soil under lavender is characterized by a low level of toxicity with a maximum bioassay result of 17.5% for water-soluble and 25.9% for volatile compounds. The toxicity of the lavender rhizosphere was considerably lower under forest steppe conditions compared to that of plants grown in the southern regions of Ukraine. The biological activity of lavender plant residues was analyzed and determined that their addition to the soil has a positive effect on the growth and development of spring rape, winter wheat and marigold plants. The analysis of the functional structure of microbial cenosis in the rhizosphere of lavender and lavandin shows a decreased quantity of micromicetes and an increase in the amount of spore forming bacteria. The effect of *Lavandula L.* essential oils on phytopathogenic bacteria and micromycetes has been studied. The species-specific effect of the experimental plants' biologically active compounds on seed germination of cultivated and segetal plants has been established. The positive influence of silicon-containing natural minerals on the growth and development of the experimental plant species and the structural and functional organization of soil ecosystems has been shown.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заїменко Наталія Василівна

2. Zaimenko Natalia Vasylivna

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Парфенюк Алла Іванівна

2. Парфенюк Алла Іванівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косаківська Ірина Василівна

2. Косаківська Ірина Василівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.12, 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Фурдичко Орест Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Фурдичко Орест Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.